

SZAKMAI TÁJÉKOZTATÓ — EGÉSZSÉGÜGY

# Nőgyógyászoknak és szülészeknek

Párkapcsolati és szexuális erőszak a nőgyógyászati ellátásban

Traumatudatos vizsgálat · Terhesség · Forensic dokumentáció

## A nőgyógyászati vizsgálat retraumatizáló lehet — az orvos sokat tehet ennek megelőzéséért.

A beleegyezés és a tájékoztatás minden lépésnél a biztonságos ellátás alapja.

### 01

#### MIÉRT FONTOS?

- A nőgyógyászati vizsgálat különösen megterhelő lehet szexuális erőszak túlélői számára — a beleegyezés és a test feletti kontroll biztosítása ezért alapvető. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)
- A párkapcsolati erőszak a terhesség alatt is fennállhat, illetve fokozódhat — a terhesség és a szülést követő időszak kiemelt figyelmet igényel. [\[WHO\]](#)
- A nőgyógyász azon kevés szakemberek egyike, aki a szexuális erőszak következményeit közvetlenül láthatja. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)
- A pontos dokumentáció később bizonyítékként szolgálhat — a rendőrségi feljelentés hiánya nem ok a kevésbé részletes dokumentálásra. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)
- Magyarországon nincs egységes szexuális erőszak ellátási protokoll — a traumatudatos szemlélet és a nemzetközi iránymutatások alkalmazása ezért különösen fontos. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)

**A traumatudatos vizsgálat nem lassabb — csak más. Beleegyezés és tájékoztatás minden lépésnél.** [\[WHO Clinical Handbook\]](#)

### 02

#### MIRE FIGYELJEK?

- Sérülések a has, mell vagy genitális területen különösen felvethetik a párkapcsolati vagy szexuális erőszak lehetőségét. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)
- Terhesség alatti sérülések — kiemelt kockázati jel. [\[WHO\]](#)
- Ismétlődő hüvelyi fertőzések, kismencedencei fájdalom, szexuális diszfunkció — összefügghetnek erőszakkal. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)
- A partner jelen van minden vizsgálaton, válaszol a páciens helyett, kontrollálja a fogamzásgátlást. [\[UK Home Office\]](#)
- Elmaradt szűrések, késői terhesgondozás — a hozzáférés akadályozása kontroll jele lehet. [\[UK Home Office\]](#)
- Bizonyos érintések, helyzetek vagy a vizsgálat egyes mozzanatai traumaemlékeket aktiválhatnak — a páciens reakciója erre utalhat. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)
- Ha a páciens a partner jelenléte nélkül mást mond — az a kontroll jele, nem következetlenség. [\[UK Home Office\]](#)

**A reprodukció kontroll — fogamzásgátlás szabotálása, kényszerített terhesség — az erőszak ismert formája.** [\[EU 2024/1385\]](#)

03

MIT KÉRDEZZEK?

Rövid · Biztonságos · Nem vádló · Partner nélkül

- Biztonságban érzi magát otthon?
- Félt a partnerétől?
- Bántotta-e valaki fizikailag — ütötte, rúgta, fojtogatta? [\[WHO Clinical Handbook\]](#)
- Előfordult-e, hogy akarata ellenére kényszerítették szexuális együttlétre?
- Szabadon dönthet a fogamzásgátlásról?

**A partner jelenlétében nem javasolt az erőszakra vonatkozó kérdés — protokollra hivatkozva kérhető négy szemközti idő.** [\[WHO Clinical Handbook\]](#)

04

MIT TEGYEK?

- Traumatudatos vizsgálat: minden lépés előtt tájékoztatás és beleegyezés — a páciens bármikor megállíthatja. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)
- Sérülések pontos dokumentálása: lokalizáció, méret, jelleg, a páciens szavai idézőjelben. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)
- Friss szexuális erőszak esetén: a forensic mintavétel — az érintett beleegyezésével — minél korábban történik, annál teljesebb lehet. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)
- Biztonsági kérdések és irányítás: OKIT, NANE, Áldozatsegítő elérhetőségeinek átadása. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)
- Gyermekvédelmi jelzés, ha a gyermek veszélyeztetettsége felmerül, vagy a gyermek az erőszak tanúja, illetve érintettje. [\[1997. évi XXXI. tv.\]](#)
- A páciens döntési szabadságának tisztelete — a feljelentés az ő döntése, a dokumentálás a mi feladatunk.

**A látlet nem feltétele a segítségkérésnek. A pontos egészségügyi dokumentáció önmagában is fontos bizonyíték lehet.** [\[WHO Clinical Handbook\]](#)

05

MIT NE TEGYEK?

- |                                            |                                                          |
|--------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| ✗ „Nincs látható sérülés — nincs erőszak.” | ✗ „Ha nem tesz feljelentést, nincs mit dokumentálni.”    |
| ✗ „A partner is bejöhet a vizsgálatra.”    | ✗ „Valószínűleg csak rosszul élte meg.”                  |
| ✗ „Miért nem védekezett?”                  | ✗ „A vizsgálatot végig kell csinálni, ha már elkezdtük.” |

## AZONNALI INTÉZKEDÉS SZÜKSÉGES, HA AZ ALÁBBIK BÁRMELYIKE FENNÁLL

- Fojtogatás — a gyilkossági kockázat 7-szeres emelkedése, külső nyom nélkül is. [\[Campbell et al. 2003\]](#)
- Halálos fenyegetés (akár közvetlenül, akár burkoltan megfogalmazva). [\[EU 2024/1385\]](#)
- Terhesség alatti bántalmazás vagy a bántalmazás terhesség alatti eszkalációja. [\[WHO\]](#)
- Fegyverhez való hozzáférés vagy fegyverrel való fenyegetés. [\[National DFV Bench Book\]](#)
- Gyerekek fenyegetése vagy bántalmazása. [\[1997. évi XXXI. tv.\]](#)
- Friss szexuális erőszak — az ellátás és a dokumentálás nem halasztható, a mintavétel az érintett beleegyezésével minél korábban indokolt. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)

**A terhesség nem véd az erőszaktól — a terhesség alatti bántalmazás kiemelt kockázati jel.**  
[\[WHO\]](#)

## Egészségügyi iránymutatások

|                                                           |                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| <a href="#">WHO Clinical Handbook – Responding to IPV</a> | Nőgyógyászati ellátás IPV és szexuális erőszak esetén, dokumentáció, beleegyezés. |
| <a href="#">WHO – Responding to IPV</a>                   | Terhesség alatti erőszak, reprodukív kontroll, egészségügyi következmények.       |
| <a href="#">NICE NG116</a>                                | Egészségügyi IPV-szűrési és beavatkozási protokoll (UK).                          |
| <a href="#">SAMHSA TIP 57</a>                             | Traumatudatos ellátás, retraumatizáció megelőzése.                                |
| <a href="#">Nők Joga – Nőgyógyászoknak</a>                | Magyar nyelvű útmutató — retraumatizáció megelőzése, vizsgálati szempontok.       |

## Kockázat és nemzetközi jog

|                                      |                                                                            |
|--------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| <a href="#">Campbell et al. 2003</a> | Fojtogatás — a gyilkossági kockázat 7-szeres emelkedése (AJPH).            |
| <a href="#">EU 2024/1385</a>         | Egészségügyi ellátók kötelezettségei, reprodukív kontroll, áldozatvédelem. |
| <a href="#">Isztambuli Egyezmény</a> | Egészségügyi és forensic kötelezettségek — nemzetközi standard.            |
| <a href="#">CEDAW GR35</a>           | Állami egészségügyi kötelezettségek, nők elleni erőszak.                   |
| <a href="#">1997. évi XXXI. tv.</a>  | Gyermekevédelmi jelzési kötelezettség.                                     |

Megjegyzés: Magyarország az Isztambuli Egyezményt aláírta, de nem ratifikálta. Az itt hivatkozott standardokat az EU 2024/1385 irányelv és a CEDAW egyezmény azonos tartalommal írja elő.

|                           |                |
|---------------------------|----------------|
| OKIT (állami krízis)      | 06 80 20 55 20 |
| Áldozatsegítő Közp. (ÁSK) | 116 006        |
| Rendőrség                 | 112            |
| NANE                      | 06 80 505 101  |
| Patent (jogsegély)        | 06 80 80 80 81 |

*A nőgyógyászati vizsgálat lehet gyógyítás — a traumatudatos szemlélet teszi azzá.*

ETIKUS MUNKAHELY PROGRAM  
etikusmunkahely.hu